

'Ik vind het fijn als mensen leren er voor elkaar te zijn'

In de eerste jaren als wijkverpleegkundige deed mevrouw Keizer alles op de fiets. En nog steeds fietst de 85-jarige veel door de stad.

FOTO: WHM

DOOD, GEWOON...

Dood, gewoon... In deze reeks interviews die eens per maand in deze krant verschijnt, krijgen markante Schiedammers indringende vragen voorgelegd door Helen Teunissen, directeur van Matrice Uitvaartbegeleiding. Een interview over de dood, over de uitvaart en daarmee een gesprek over het leven. In dit interview spreekt zij met Mevrouw Keizer, oud-wijkverpleegkundige in Schiedam.

Helen Teunissen

FOTO: SJAAK VAN BEEK

We ontmoeten elkaar bij mevrouw Keizer thuis aan de Havendijk, waar ze met haar zus samenwoont. Zuster Keizer praat volop terwijl we genieten van een prachtig uitzicht over de Nieuwe Waterweg. "Ik was vroeger wijkverpleegkundige, ik heb dat van 1960 tot 1985 gedaan. Je moest toen alle aantekeningen halen, dus ik heb ook vele bevallingen geleid en bijvoorbeeld het spreekuur op het consultatiebureau verzorgd."

85 jaar jong

"Bijna 85 jaar geleden werd ik geboren in Den Briel. Als tweede kind in een gezin dat later uit zeven kinderen zou bestaan. Ik had geweldige ouders die ons met normen en waarden hebben opgevoed. Mijn vader had veel humor maar was ook erg principieel: Wat niet mocht, dat mocht niet! We hadden een brood- en banketzaak. Mijn moeder was vroeger bij het onderwijs, ze was dol op praten. Dat heb ik dus niet van een vreemde... In een winkel willen de mensen ook praten, daar was mijn moeder goed op haar plek. Het was allemaal heel knus."

Gymnastiekles

Mevrouw Keizer wilde eigenlijk lerares lichamelijke opvoeding

worden en gaf in de oorlog overall gymnastiekles. "Op 15 mei 1945 werd ik gevraagd om in het Agatha-huis, een kindertehuis, te helpen. Een verpleegkundige zei tegen mij: 'Kind, je bent geknipt voor verpleegster!' Ik moest er niet aan denken. Toch ben ik op mijn 21-ste naar Schiedam gekomen om daar verpleegkundige te worden in het Gemeenteziekenhuis. Ik ben gebleven omdat ik voelde dat ik iets voor een ander kon betekenen. Zo zit ik nog in elkaar. Dat vind ik nu moeilijk om te zien: Dat kinderen niet meer vanzelfsprekend geleerd wordt naar elkaar om te zien. Daarom ben ik wel een beetje blij dat er een economische crisis is, dat niet alles nog zo maar kan."

De wijk

Binnenkort wordt er een boek geschreven over zuster Keizer, naar aanleiding van verhalen die zij verteld heeft. "Ik sta wel veel in de belangstelling, dat vind ik moeilijk. Doe maar gewoon! Ik ben niet belangrijker dan mijn goede oud-collega's, zoals de zusters Winkels, de Bruijn en Meijboom. We zijn allemaal even belangrijk. Eerst werkte ik bij het Groene Kruis, later werd dat samengevoegd tot één kruisvereniging. Van alles maakte ik er mee. Ik ging al-

tijd op de fiets, later kregen we een brommer. Bij mijn 25-jarig jubileum werd er geld ingezameld en kreeg ik een auto!"

Leven en dood

"Ik stond aan het begin van het leven door bevallingen te begeleiden, maar kwam ook bij mensen die gingen sterven. Die hebben ook iemand nodig en ik dacht: Dat kan ik. Al luister je maar naar de mensen, dat ze kunnen vertellen waar ze mee zitten, dan help je ze al. We zongen ook wel eens samen, dat werkt heel bevrijdend. Ik ging dus van een baby naar een stervende, en dan bijvoorbeeld weer naar een jonge gehandicapte. Ik moest altijd omscha-

goed mee omgegaan. Ze waren altijd eerlijk en gaven eerlijke antwoorden. Niets verbloemen. Ik heb ze horen zeggen: "Je mag dood gaan, pijn lijden hoeft niet." Ondanks al hun verdriet wilden ze gewoon niet dat hun kleine meisje zou lijden. Het werd een ontroerende uitvaart. Samen met haar broer heb ik haar in de kist gelegd. Als ik daar nu aan denk dan krijg ik nog tranen in mijn ogen."

Er zijn

"Zo heb ik natuurlijk ook wiegendood meegemaakt. Je kunt niets anders doen dan er zijn. Vooral luisteren, je kunt geen raad geven. Er was veel verdriet, soms was er boosheid en waren

ders wachten negen maanden op een kindje en ze krijgen niets. Vroeger was daar geen begeleiding voor. Gelukkig nu wel."

Gezellig

"Mijn eigen begrafenis mag gezellig zijn. Ik ben een gezelligheidsmens, dat mag te zien en te voelen zijn tijdens de uitvaart. Eerst zal er een kerkdienst zijn. Ik wil graag dat er mooi gezongen wordt, ik heb ook opgeschreven welke liederen. Natuurlijk met begeleiding van het orgel, dat vind ik 'glooiend' en mooi. Piano vind ik te hard. Het condoleren is dan in de kerk. De aanwezigen hoeven niet allemaal mee te gaan naar het graf. Ik wil niet gecremeerd worden, iedereen maakt daar zijn eigen keuze in. Ik vind het heel belangrijk dat je bij leven stilstaat bij je uitvaart. Een ander moet weten wat jij wilt. Anders gaan ze dingen doen waar jij het nooit mee eens zou zijn. Ik kom bij heel veel uitvaarten. Regelmatig denk ik: Dat had hij of zij nooit zo gewild... Nog steeds schuiven mensen de dood weg, zelfs oude mensen. Ook al ben je nog zo fit, je kan morgen dood zijn. Bij leven moet je de zaken regelen."

Niet vergeten

"De uitvaart is absoluut een goede start van het rouwproces. Maar het verdriet blijft. Het alleen zijn van de nabestaanden begint als alles achter de rug is.

Juist dan moeten we de ander niet vergeten, daar wil ik voor pleiten. Ook al weet ik dat iedereen zijn besognes heeft. Als het niet lukt om te komen dan moet je het ook eerlijk vertellen. Dus geen 'tot ziens' als je toch niet meer gaat komen." Mevrouw Keizer vertelt over een uitvaart waar alleen de moeder met twee kinderen waren. "Dat raakte mij. Dat er niemand voor je komt, zou je dan voor niemand iets hebben betekend?"

Zelf weten

"Mensen moeten zelf maar weten hoe ze mij willen herinneren, ik zou het niet weten. Ik heb altijd graag iets voor een ander willen betekenen, wat dat betreft heb ik mijn vleugels uitgeslagen. Misschien blijven ze mij op die manier gedenken. Dat hoop ik, dat ze goed over mij blijven praten zonder mij op te hemelen, laat het maar gewoon zijn. Ik vind het fijn als mensen leren er voor elkaar te zijn, maar dat moet je vanuit huis mee krijgen. Er is zo weinig nodig om een mens gelukkig te maken, dat merk ik ook als vrijwilliger in zorgcentrum François Haverschmidt. Als ik op alles in mijn leven terugkijk, dan denk ik: wat heb ik geleefd en met volle teugen genoten."

Reageren

Wilt u reageren op dit interview? Uw reacties zijn welkom via helen.teunissen@matrice.nl

FOTO: PR

kelen en daar had ik geen enkele moeite mee. Ik ben nuchter, ben een solist, ik sprak er nooit over met anderen."

Jong meisje

"De dood van een meisje van negen jaar, Saskia Heesen, heeft veel indruk op mij gemaakt. Ze had een hersentumor. Het was een bijzonder meisje. Ze zei: 'Als ik dood ben, hang dan maar zo'n 'briefje' achter het vliegtuig, dan weet iedereen het meteen.' Haar ouders zijn er zo

er vragen als: Waarom doet God dit? Het geloof kan troost geven maar roept bij veel mensen ook vragen op. Ik heb er zelf altijd mee om kunnen gaan. Het is voor mij maar de vraag of God dat soort dingen doet, ik weet het niet. Sommige dingen begrijp ik niet. Ik zeg altijd: Waar weten ophoudt, begint geloof." In de loop van de jaren werd er steeds meer aandacht besteed aan het afscheid van een kind, ook als een kindje dood geboren wordt. "Dat is vreselijk. Ou-

Van wieg tot graf

Om de dood bespreekbaar te maken krijgt elke geïnterviewde, voorafgaand aan het gesprek, de volgende vragen voorgelegd:
 * Wat heeft u het meest geraakt in een uitvaart die u bijwoonde?
 * Welke (heel) bijzondere wens heeft u voor uw uitvaart?
 * Hoe wilt u herinnerd worden tijdens de uitvaart?
 Natuurlijk gaat het gesprek daarmee over het leven: wie bent u, wat is belangrijk voor u, hoe bent u opgegroeid. Tezamen met de bovengenoemde vragen wordt het daarmee een gesprek over de wieg tot en met het graf...